Soubor příspěvků z celostátního sympozia na téma „Ke kořenům české teologie“*

(Editorial)

V posledních letech (2011–2014) stalo se již tradicí, že naše Katedra systematické teologie CMTF UP v Olomouci ve spolupráci s Českou christologickou a mariologickou akademií pořádá sympozia k aktuálním teologickým otázkám a jejich příspěvky pak publikuje v tomto periodiku, aby tak umožnila jeho čtenářům seznámit se s jejich odbornými přínosy.

Letošní symposium bylo zaměřeno na hledání kořenů české teologie a v jistém smyslu navazovalo na grant GA ČR č. 401/09/0502 – Dějiny české trinitologie a fundamentální teologie, řešený v letech 2009–2011 dvěma členy naší katedry, prof. C. V. Pospíšilem a Dr. E. Krumpolcem. Při řešení tohoto grantového projektu jsme si uvědomili důležitost studia dějin české teologie nejen v námi pěstovaných disciplínách, ale v daleko širším rozsahu. Vždyť práce našich předchůdců na poli teologie si zaslouží nejen naši úctu a ocenění, ale také nás zavazuje k pokračování a navazování na duchovní dědictví, které nám naši otcové zanechali. Proto jsme vyzvali nejen ostatní členy naší katedry, ale i odborníky z dalších kateder CMTF a své kolegy i z jiných teologických fakult v České republice, aby se s námi podělili o výsledky vlastního bádání na poli dějin české teologie na našem sympoziu.

Bohužel se nepodařilo zajistit účast všech kolegů, které bychom rádi na našem sympoziu uvítali. Tím více jsme vděční těm, kteří naše pozvání přijali a obohatili toto setkání svými odbornými příspěvky a vzájemnou diskusí nad nimi. Z jiných teologických fakult to byli nakonec pouze dva kolegové, totiž doc. Jiří Vogel z HTF KU v Praze a doc. Tomáš Machula z TF JU v Českých Budějovicích, který se ovšem na poslední chvíli omluvil z osobní účasti na sympoziu, avšak poslal svůj připravený příspěvek. Z ostatních kateder CMTF UP přijali naše pozvání prof.

* Symposium uspořádala Katedra systematické teologie CMTF UP v Olomouci ve spolupráci s Českou christologickou a mariologickou akademií dne 18. 9. 2014 v budově CMTF UP v Olomouci. Editor souboru příspěvků: Eduard Krumpolc. Všechny následující publikace vyšly díky grantu IGA_CMTF_2014_006 *Hledání kořenů české teologie*.

Ladislav Tichý z Katedry biblických věd a dr. Pavel Kopeček z Katedry liturgické teologie. Můžeme k nim připočíst také dr. Jaroslava France, který působí na Katedře pastorální a spirituální teologie, ale částečně i na naší katedře.

Naše kolegy jsme vyzvali, aby se ve svém bádání zaměřili především na studium článků publikovaných českými teology na stránkách *Časopisu katolického duchovenstva* (ČKD), který sloužil více než 100 let (v období 1828–1949) jako hlavní publikační platforma pro českou teologii. Tento časopis je dostupný z velké části na www.depositum.cz, přičemž chybějící čísla byla v rámci našeho grantu IGA_CMTF_2014_006 spolupracujícími studenty oskenována a dána k dispozici zájemcům o jejich studium. To umožnilo udělat hlubší sondy do starší české teologické literatury a seznámit s nimi účastníky sympozia.

Po stručném i srdečném přivítání účastníků dr. Krumpolcem následovala přednáška prof. Ladislava Tichého na téma „Biblistika v ČKD: Důvody ke chvále i ke kritice“. Prof. Tichý testoval kvalitu vybraných biblistických příspěvků v ČKD na dvou tématech: jazyk Nového zákona a postava Marie Magdalény. Dospěl k závěru, že práce starších českých biblistů mají své silné, ale i slabé stránky, a že si tedy zaslouží obojí: jak chválu, tak i kritiku.

Jako druhý přednášející vystoupil v dopolední části sympozia doc. Jiří Vogel s příspěvkem na téma „Karel Statečný jako morální teolog a jeho pokus o novou koncepci etiky“. Ve svém poměrně obsáhlém příspěvku seznámil účastníky sympozia se zajímavou osobností Karla Statečného, jeho působením v katolické církvi, přestupem do Církve československé a pokusem o novou koncepci etiky ve formaci budoucích duchovních této církve.

Dopolední část sympozia uzavřel prof. Pospíšil svou přednáškou na téma „Víra a přírodní vědy (1850–1950): *Časopis Národního muzea, Museum – list bohoslovců česko-moravských*, další doplňky a upřesnění“. Prof. Pospíšil seznámil účastníky se svou nejnovější odbornou monografií *Zápolení o naději a lidskou důstojnost: Česká katolická teologie 1850–1950 a výzvy přírodních věd v širším světovém kontextu*, ve které se zabývá reakcemi české katolické teologie na výzvy moderní astronomie, evoluční biologie a evoluční antropologie, a kterou jeho příspěvek doplnil o další poznatky.

V odpolední části sympozia přednesl svůj příspěvek dr. Kopeček, a to na téma „Vývoj vědy o liturgii od 19. století do poloviny 20. stole-

tí v českých zemích“. Stručně představil dějiny liturgiky v evropském kontextu vůbec a v českém prostředí zvláště, přičemž vycházel převážně z publikací českých teologů v ČKD. Zhodnotil také přínos benediktinů v českých zemích k povznesení liturgie v našem prostředí.

Následoval příspěvek dr. Opatrného, který se zabýval tématem „Richard Špaček o Janově evangeliu: Kapitola z dějin české biblistiky“. Ve svém příspěvku Opatrný analyzoval článek Richarda Špačka (1864–1925), publikovaný v ČKD, ve kterém tento profesor a trojnásobný děkan olomoucké teologické fakulty polemizuje s Harnackovými *Dějiny dogmatu* a snaží se řešit historickokritické otázky dotýkající se Janova evangelia v souladu s prohlášením Papežské biblické komise.

Další příspěvek přednesl dr. Jaroslav Franc, a to na téma „Ignác Veselý: teolog mezináboženských vztahů a překladatel koránu“. V tomto příspěvku seznámil účastníky sympozia s osobností a dílem Ignáce Veselého (1885 – 1964), katolického kněze a orientalisty, který pořídil první český překlad Koránu, s jeho publikacemi v ČKD a s jeho pokusy o mezináboženský dialog mezi křesťanstvím a islámem.

Jako poslední vystoupil na sympoziu dr. Krumpolc se svým příspěvkem, který nazval „Fundamentálně-teologická témata v *Časopisu pro katolické duchovenstvo* v prvním desetiletí jeho existence (1828–1838)“. V tomto příspěvku ukázal, že již v prvním období existence ČKD byla v něm hojně zastoupena témata o Božím zjevení, fundamentální christologii i eklesiologii a o teologickém poznání. Přitom obsah těchto článků je věcně správný i dnes, i když by většinou potřeboval aktualizaci o nové poznatky v detailních otázkách. Některé články však obsahují myšlenky, které daleko předbíhají tehdejší dobu a našly své potvrzení teprve v závěrech Druhého vatikánského koncilu.

Sympozium bylo zakončeno společným konstatováním jeho účastníků, že všechny přednesené příspěvky byly přínosem pro vzájemné duchovní obohacení a že ukázaly potřebu častější interdisciplinární výměny poznatků a nových informací v rámci oboru teologie. Přitom znalost toho, co bylo v české teologii dosaženo našimi předchůdci, by měla být pro současné české teology i studenty teologie morálním závazkem a výrazem úcty k těm, kteří nám ve svých pracích zanechali často netušené a někdy pozapomenuté duchovní bohatství.

Eduard Krumpolc